

1 ra Timoteo

Ja ua rá mudi ra carta bi 'yo'tra Pablo, ngue bi mennba ra Timoteo.

¹ Nugä drá Pablo, rá representantegä rá Jesucristo. Nuya bi 'yexqui, guese Oja, nuna ra Yante, co 'nehna ra Hmu Jesucristo bi 'yexqui. 'Ne dí pahmi ya ngue conná nguehra Jesucristo di nja'a te gá dí tøn'ui ya ngue di nja.

² Ague Timoteo, dadi zengua'i. Pe nu'mø dá ben'a'i, xøgue entho majuaní ngue ma ts'unt'u'i p'u nná ben'i. Porque go dá ja'i gá 'yεc'εi na ra hya guí εc'εi ya. Dí nnegä ya ngue nuna Oja ma Papáui co 'nehna ma Hmuui ra Jesucristo, di jap'a'i, di huεc'a'i, 'ne dá hyut'a ni mmæi.

-----

³ Damba soc'a'i p'u ja ra hnini Efeso. Nu'mø ma thogui, dá magä p'u ja ra häi Macedonia, dá xi'i ngue guá cop'u Efeso. A nuyá, dí nnegä ngue guí sigue guí m'map'u, porque jatho ngue nu'u yø fεhni xännbate xännbate p'u, gui hejpa*bi*.

⁴ Guí xifi ngue 'yoní mantho di xännbate'u yø cuentotho. Porque nuyá, hinha rá nze*gui* xännbate'u yø hya bá øtyø ndiua manjam'mø. Pe nuya yø hya ya, høndra njunt'i n'youi, hinte ni bøntho. A nuna ra hoga xädi rá n'youi ma nt'εc'εihæ, guehna nne Oja ngue ga xännba*hæ* yø ja'i na.

5 Dami hejpaḅi ya dí xi'i ya, n'namhmaḅ ngue gátho yø 'yɛc'ɛi di mmadi n'na ngu n'na. Para ngue da zã di mahrá mmic'ɛiui n'na, jatho ngue da hyɛp'ɸ ra ts'on'yomfɛni, nu'a te ra nho paḅi, gue'a da 'yøt'a. 'Nɛ himma xøts'etho di nɛqui ngue ja yø nt'ɛc'ɛi.

6 Porque 'bɸ i'da yø ja'i ngue ya bi hyɛp'ɸ na ra hya dí xi'i, høndra njun'mahya nne.

7 I nne da t'ɛmbi ngue paḅi xanho di nxännbate rá ley Oja. I ya manzaqui 'mø xännbate. Pɛ himma juani ngue tinyø mmɸi hanja'a ra ley i nne di nxännbate.

8 Nuná ra ley ga 'yo yø judío, ya dí pahmi xanho te mma. Pɛ jatho ngue da faḅi hanja ngue bi ma nt'ot'i na ra ley na.

9 Nu'ɸ yø ja'i ya øtra nho, ya hin tema ley di ja ngue da hyaspa ra güenda. Nuná ra ley, bi ma nt'ot'i para ngue da hyaspa ra güenda yø ja'i festho ra ley. Haspa ra güenda yø mmejmahya. Haspa ra güenda yø ts'oc'ɛi øtyø ts'oqui. Haspa ra güenda yø ja'i ngue hingui su Oja 'nɛ hingui ɛc'ɛi. Haspa ra güenda yø ja'i ho yø papá, ogue ho yø mamá, ogue ho yø mmic'ɛiui.

10 Haspa ra güenda yø 'yots'om'mäi. Haspa ra güenda yø n'yohɸ ørpe tengutho 'mø dra xisu yø mmɸin'yohɸui. Haspa ra güenda'ɸ yø ja'i ahyø mmic'ɛiui ngue sits'i yap'utho. Haspa ra güenda yø mambethani. Haspa ra güenda yø ja'i ngue mmanña fehni 'nɛ ɛxa ntestigo Oja ngue ɛna majuanj te mma. Haspa ra güenda gátho yø ja'i festho na majuanj ngue ra hoga xädi.

11 Nuná ra hoga xädi naya, rá n'youi ra hoga 'da'yo hya. Nuná, di 'bejpagui'a ma maca Ojai

ngue ga xihyø ja'i.

-----
 12 Nuna ma Hmuui ra Jesucristo di 'dacrā ts'edi
 ngue dí mmambrá hya. Dadi ja mammadigā na,
 porque guehna bi nu manhogui 'nε bi 'yεxqui ngue
 ga øtra 'bεfi bi 'daqui.

13 Bi 'yøt'e ngue drá mεfigui madague'a xtá nu
 man'ugā mam'mεt'o na ra Jesucristo. Porque xtá
 mangā yø umhya co nuna, 'nε nmi sacā'ε yø ja'i mī
 εc'εi na. Pε bi huεgagui Oja, porque pa Oja ngue
 hīndī padī te dí øt'e ngue tobe hīn marā 'yεc'εi.

14 Nuna ra Hmu, mathoguitho rá mate bi 'daqui.
 Ngue ya dí n'yo'be ra Jesucristo, nuna di hacra
 ts'edi ngue man'na di ndε ma nt'εc'εi, 'nε øt'e ngue
 man'na man'na gdá madi.

15 Nuna ra hya ga xi'i ya, majuanī na, 'nε guehna
 ra hya jatho ngue da 'yεc'εi gātho yø ja'i na: ngue ra
 Jesucristo bá εcua ja ra xīmhāi ngue da yanyø ja'i
 ja yø ts'oqui. Nuya yø ja'i dí mmangā ngue ja yø
 ts'oqui ya, pε man'na mā datho mī ja mā ts'oquigā.

16 Pε bi huεgagui Oja n'namhma ngue da fadi
 ngue ra Jesucristo bi zeti te gā dá ørpe, conque
 nuḡui mathoguitho ja mā ts'oqui. Gue'a guī
 nεqui'a ya ngue gātho mī'da yø ja'i xquet'a di
 punnbabi Oja 'mø bi 'yεc'εi ra Cristo, ya di unna
 'da'yo te para zantho.

17 Janangue nuyá, jatho ngue da t'εspabi Oja
 para zantho. Porque nu te gā ja, go di manda Oja
 para zantho. Guehna Oja para zantho hīnjam'mø
 da du, 'nε hīnjonni ja'i di sá da nu. Hīnjom man'na
 tengū na. Guehna jase rá mfadi. Da ngut'atho.

18 Ague ma ts'unt'u'i Timoteo, nuna ra hya dí xi'i gui 'yøt'e, di nthēui na ra hya bi bēnnabi Oja yø pøngahya 'mø yø pa xa thogui, guehya bi ma ngue di nja ni 'bēfi. Nuna ra hya dadi 'bēp'a'i ya, dami hya ra ts'edi gui 'yøt'e gätho'a te ra 'bēfi bi 'da'i Oja ngue gui 'yøt'e. Di ndu ni nt'ēc'ēi. 'Yo di tap'a'i ra nts'o.

19 'Bu i'da yø ja'i padi xanho ndana ra hya hinni 'yup'u da 'yøt'e, pē gue'a øt'a. Gue'a gui ts'onnyø nt'ēc'ēi'a p'uya.

20 Nguna ra hya bi 'yøtra Himeneo 'nēhra Alejandro. Nuya yo nc'ēi ya, dá dāpra zithu para ngue da badi hanja te øt'e. Porque hinguí ho ngue da nømman'u Oja p'u ha ya.

2

1 Rá māditho dí xi'i ngue gui xifi gätho yø 'yēc'ēi ngue da marpabi Oja gätho yø ja'i ndap'u bi zā. Da 'yāpi ngue da mäxyø ja'i na Oja. 'Nē di ja mamadi Oja yø ja'i ngue'a rá 'bäxte Oja da 'yøt'e.

2 Da marpabi Oja yø dast'abi. Da marpabi Oja gätho yø ja'i ja yø cargo. Porque gäthogahü dí nne ngue ga m'mamma pähähü, hin temma hya, n'namhma ngue co n'na ra pähätho gdä thannehü Oja 'nē da zäp'u ga n'yo manhohü.

3 Ma datho mahyonitho ngue ga mmarpahü Oja gätho yø ja'i, porque guehna nnu manho Oja ma Yantehü na.

4 Porque Oja, nnepe ngue xøgue gätho yø ja'i di nyanyø te. 'Nē nnepe ngue da dini xanho yø mmui yø ja'i hanja na ra hya majuaní.

5 Nuna Oja, n'natho i 'bui. 'Nε xquet'a n'na nc'εitho na da zä da 'yøt'e ngue di n'hojpau Oja yø ja'i, guehna ra Jesucristo na.

6 Ra Jesucristo bi n'unj bi tho ngue bi gurpabi yø ts'oqui gätho yø ja'i. Nu'mø mi zønna pa bi nja na ra hya na, ya bi nequi xandønho p'uya ngue Oja nnepe ngue gätho yø ja'i di nyanyø te.

7 Janangue bi 'yεxcagui Oja ngue drá representategä ra Cristo. 'Nε penngagui ndap'ua bi zä ya ngue ga ma xihra hya yø ja'i hingyø judío. Nuna ra hya majuanj dí εc'εiui, guehna ga xännbabi yø ja'i na. Gui padj xanho ngue majuanj te dí xi'i, 'nε guí padj ngue hindí fehni porque dí εc'εi ra Cristo.

8 Dí nnegä ngue ndap'ua bi zä da mat'Oja gätho yø n'yohua. Nu'mø εns'yø 'ye yø ja'i ngue mmat'Oja, di unyø mmaj Oja, di ja manho yø mmaj, hingue di danzø yø mmaj ngue dadj njunt'ui yø mmic'εiui.

9 A nu yø xisu, 'yo dadj 'yεx'mø bi nhoqui. Hingra n'yεts'i di hocyø ya. Hingra n'yεts'i di hye ra ulu xammadi rá muui. Hingra n'yεts'i di japyø oro ogue yø perla da japyø he. Sinoque da hye yø he tengutho yø he yø hoja'i, ngue hindj 'yεts'i.

10 Nu'a di nejmanho yø xisu, da gue'a ngue ra nho da 'yøt'e. Porque yø xisu εc'εi Oja, mahotho 'mø di nequi ngue øtra nho.

11 Mente ra ora sännbabi ra hya yø ja'i, yø xisu 'yo sä di ya ngue da zohyø ja'i, di nja yø ts'ü.

12 Porque hin dadj ungä ra nt'εdi ngue di nxännbate n'na ra xisu, sinoque ra xisu i ja ngue da 'yøxtho ra hya. Porque hingui sä di m'met'o p'ua ha 'buhyø n'yohua ngue di manda.

13 Porque Oja, rá mæditho bi hocra Adán, m'mefa

p'aya bi hocra Eva.

¹⁴ Pε ra Adán hĩmbĩ hyätra zithu'a, sinoque ra xisu'a bi hyätra zithu. Mĩ thätra xisu p'aya, ya gue'a ra ts'oqui bi 'yøt'a.

¹⁵ Pε ra xisu di nyanná te 'mø da 'yøtra 'bɛfi bi un'Oja, ngue di tehyø basi. Høntho ngue ra xisu jatho ngue di nja rá nt'ɛc'ɛi, di mahyø mmic'ɛiui, di n'yo xanho, hĩnda 'yɛspi te ga 'yo.

3

¹ Nuna ra hya dí mmangä, majuanĩ na. Ngue nu ra ja'i nne rá cargo ngue di m'mɛt'o p'ua ja ra nija ngue dra mamhya, xandønho ra 'bɛfi nne da 'yøt'e.

² Janangue nu ra ja'i ja rá cargo ngue 'bɛt'o ra hya, jatho ngue hĩn tema hya da thĩnnbi. N'na dra xisu da zi. Da zamrá mmui. Di mfädi xanho. Da 'yøt'e ngue da hnu manho te ga 'yo. Di unna ts'äya p'ua ja rá ngu. Da badi xanho ha di japra hya di nxännbate.

³ 'Yo di iti. 'Yo dra nequisui. Di nja rá yemmui. Da badi ha di hojpabi yø ja'i di nsui. 'Nɛ hĩnga høndra mɛnyu di ma rá mmui.

⁴ Da badi ngue di manda xanho p'ua ja rá ngu. Da 'yøt'e ngue dyø 'yøde xanho yø basi, 'nɛ di nja yø ts'u yø basi.

⁵ A nu'mø hĩngui padi di manda xanho p'ua ja rá ngu, ya hĩnda badi ha di japi di m'mɛt'o p'ua ha di mɛti yø ja'i Oja 'mø.

⁶ A nu'a ra n'yohu da t'ɛts'i ngue di bɛntrá cargo di m'mɛt'o p'ua ja ra nija, hĩnda gue'a n'na ra n'yohu ngue ts'udra pa xa 'yɛc'ɛi ra Jesucristo. Porque nthambɛnitho di 'yɛts'i. Ya da 'yøtra ts'oqui

tengutho bi 'yøtra zithu manjam'mø ngue bi 'yets'i n'ε 'da di mεp'ua ja ra castigo.

⁷ Jatho ngue di n'yo manho n'namhma ngue nu'ua yø ja'i hingyø 'yεc'ei da nu mansu. Ya hinda zä ha di japyø ja'i da 'yεmbi ngue hinga gue'a ga 'yo. Porque ra zithu εmmei honi ha di ts'onni ha ya yø mamhya.

-----
⁸ A nu'ua yø ja'i ja yø cargo ngue fäxte p'ua ja ra nija, xquet'a ngut'atho ja ngue da 'yøt'e, jatho ngue di nho ja'i, jatho ngue hinda nhäte p'ua ha ya. Jatho ngue hinda n'iti. Jatho ngue hinga høndra menyu di ma yø mmui.

⁹ Nuna ra hya n'youi yø nt'εc'ei i ja, guehna ra hya himmi fadi hanja na, guehna di nxänbäte na ra hya na co gätho yø mmui.

¹⁰ Nuya yø n'yohua ya, 'bet'o da hnu te ga 'yo. A nu'mø ngue ya hin tema nts'o bi thinnbi, ya da zä di nja yø cargo ngue di mfäxte p'ua ja ra nija.

¹¹ Ximmangu yø xisu fäxte p'ua ja ra nija, xquet'a di nequi ngue dyø hoja'i. Hindyø zate. Da zamyø mmui. 'Yo di hep'ua ra 'bεfi pεfi.

¹² A nu yø n'yohua ngue ja yø cargo fäxte p'ua ja ra nija, n'na ngu n'na jatho ngue n'na dra xisu da zi. Pε da badi ngue di manda xanho p'ua ja ra ngu. Ngu yø basi, ngu'ua hingyø basi, da badi di manda xanho.

¹³ Porque nuya yø n'yohua ja yø cargo ngue fäxte p'ua ja ra nija, nu'mø padi xanho ha di japi da 'yøtra 'bεfi pεfi, ya man'natho nnu mansu yø ja'i. Ya säp'ua da hya ra ts'edi da ma hanja ngue εc'ei ra Jesucristo.

-----
 14 Ague Timoteo, nuḡä dí xønni ga mmap'u ga ma nu'i.

15 Pε nu'mø hĩmbi zä dá magä p'u n'nahmantho, ya dí otra carta ja ua ngue ga pεn'a'i p'u. Porque dí nnegä ngue guí pađi xanho hanja ra hya nuna ja ngue da n'yo yø ja'i ya o rá 'yε Oja. Nuna Oja na, majuanĩ ngue 'bui. A nuya yø ja'i Oja ya, guehya färpabi rá hya 'nε tøxhma hyabi rá hya Oja.

16 Janjuanĩ ngue mazihotho na ra hya dí εc'eiha. Pε Oja bi 'yøt'e ngue bi đinma mmuih hanja na ra hya na, ngue ra Cristo bi nja'i. 'Nε ra Espiritu Santo bi 'yøt'e ngue fađi ngue hĩn tema nts'o bi 'yøtra Cristo. Da guehyø anxε Oja i nnu mansu. A nuyá, ndap'u bi zä i hma te'o na ra Cristo. 'Nε t'εc'ei gä rá nguni nximhai. 'Nε bi zix Oja ngue i ma mahεts'i.

4

1 Pε ra Espiritu Santo njuantho xicja ngue nu'mø ni ma da gaxyø pa, di m'mahyø ja'i da hyep'u yø nt'εc'ei. Nu'u yø fehni xännbate ngue ra zithu di bennbabi ra hya xännbate, go gue'u da den'na.

2 Nuya yø xännbate ya, ra fehni na ra hya da ma ngue di hyätyø ja'i. Pađi xanho ngue hinga gue'a te øt'e, pε 'be xingui tár'man'u yø mmui'a te øt'e.

3 Nuya yø xännbate ya, xihyø ja'i ngue embi hĩn'yu ra nt'εdi di nthatyø ja'i. 'Nε xihyø ja'i ngue embi hinga gätho yø cosa sä ngue da ts'i. Conque Oja bá sänni ngue bá nja'a te ts'i n'namhma ngue nuya yø 'yεc'ei di ja mammađi Oja 'mø bi zi'a te si.

4 Porque nu te gä bi hoc'a Oja ngue da ts'i, gä xanho. Hingui sä ga emhma ngue ja rá ts'oqui ra

ja'i nu'a si te t̄ini. Sinoque ma ga ja mammadih̄u
Oja 'mø dí sih̄'a te bá s̄anni ngue ga sih̄u.

⁵ Porque nu'mø t'áprá mate Oja ngue di japi te
ts'i, Oja di japi te si ra ja'i.

-----
⁶ Nu'mø ngue nguna ra hya guí xännbabi'̄u ma
cu'̄u ya, majuan̄i ngue gue'e rá hoga m̄efi'i ra
Jesucristo 'mø. Dam̄i hyan̄i guí hyu'ni mm̄ui na ra
hoga xädi ya xcá bent'i.

⁷ P̄e nu'̄u yø hya te s̄ama cuento ngue h̄inga gue'a
rá hya Oja, 'yo guí ørpa masu'̄u yø hya'̄u, porque
h̄inte di muui. Dam̄i hyon̄i ha di nd̄u xan̄ho ni
nt'̄ec'̄ei i ja.

⁸ Porque nu ra ja'i ngue x̄hrá do'yo, di 'yan̄i,
man'na xanzaqui cohi ngue'a gui 'yan̄i. P̄e ma
d̄atho man'na xan̄hotho ngue di zacrá nt'̄ec'̄ei ra
ja'i. Porque nuna ma nt'̄ec'̄eih̄u i ja, h̄inga h̄ondra
pa jap'̄u ga t̄innbah̄u rá njapi Oja, sinoque 'n̄hra
pa di 'ȳp'̄u.

⁹ Nuna ra hya na, guehna ngue majuan̄i na. 'N̄e
guehna mahyon̄itho da 'ȳc'̄ei ḡatho yø ja'i na.

¹⁰ Jan̄angue nuyá, madague'a sacui yø ja'i ya, p̄e
ma ga ho ma mm̄ui ga øt'ui ra 'b̄efi bi 'd̄acui Oja.
Porque dí h̄axa njuan̄i ngue nu'a ma Ojai i 'b̄u'a.
'N̄e guehna ja ngue da yan̄i ḡatho yø ja'i na. P̄e nu'̄u
yø ja'i di nyanyø te, guehya da 'ȳc'̄ei ra Cristo ya.

¹¹ Nu'mø guí xännbabi ra hya yø ja'i, nuya yø hya
dí xi'i, guehya gui xihyø ja'i ngue da 'yøtya yø hya
ya.

¹² 'Yo guí nne ngue h̄injonda 'yøt'a masu ngue
grá ts'unt'̄utho. Sinoque dam̄i 'yu'a te ra n̄ho
ja ngue da n'yo yø 'ȳc'̄ei. Dam̄i 'yud̄i ngue guí
yaman̄ho p'̄u ha guí ya. Dam̄i 'yud̄i ngue ḡadi

mahn̄i mm̄ic'eiui. Dami 'yudi ngue ja xanho ni nt'εc'ei. Dami 'yot'e ngue da bahyø ja'i ngue gä ra nho gní 'yo.

¹³ Mente ga mmagä p'ua, dami ja ndummai gui mmambrá hya Oja p'ua ha di mpeti yø 'yεc'ei. Dami opan'yü hanja ra hya. Dami nxänbäte xanho.

¹⁴ Nu'ua yø n'yohua 'bet'o p'ua ja ra nija bi japyø 'ye p'ua ja ni ya, ya bi xi'i te 'be'a ma hya nne'e Oja gui 'yot'e. Nuna ra 'befi bi 'da'i Oja, man'nan'yo mi 'yot'e ngue te sätho gui 'yot'e.

¹⁵ Nuya yø hya dí xi'i ya, dami ja ndummai ngue gui 'yot'e te dí xi'i. Dí nne ngue da nü yø ja'i ngue man'na man'na gdí padj ha gdí japra hya ngue da zä gui 'yørpe xanho rá 'befi Oja.

¹⁶ Dami mfädi xanho, 'ne dami mfädi ngue gä da gue'a ra hya ni 'yup'ua gui nxänbäte. Nu'mø gui 'yot'e te dí xi'i, ya di nyanni te, da guehyø ja'i da 'yøxra hya gui mma, xquet'a di nyanyø te.

5

¹ Nu ra dac'ei ngue hinga gue'a te øt'e, 'yo gui ya manzaqui 'mø ga hejpabi te øt'e. Mahotho gdí zofo, gui 'yot'e como tengutho 'mø ngue ni papá'a ra dac'ei. A nu'ua yø ts'ant'utho, gui 'yot'e como tengutho 'mø ngue ni n'yohua.

² A nu'ua yø xisu ngue ya yø dac'ei, gui 'yot'e como tengutho 'mø ngue ni mamá. A nu'ua yø hmute xisu, gui 'yot'e como tengutho 'mø ngue eni nju, pe gä ra nho gdi n'youi.

³ A nu'ua yø 'danxu ngue hinjo'o to da hyonnbj te da zi, gue'ua yø mmi'yεc'eiui da mäts'i ngue di unni te honi.

4 Pε nu ra 'danxu ngue 'b_hhyø bas_i ogue 'b_hhyø 'b_εt'o, guehya yø bas_i na ra 'danxu høxyø xi ngue di un_ni te da zi. Porque yø pa xa thogui, gue'a rá mamá yø bas_i bi ja mmansu gä i nte. Janangue ní 'yup'ü ngue di ja mmansu yø mamá yø bas_i 'mø bi ndac'ei. Porque gue'a nnu manho Oja'a ngue yø bas_i di ja mmansu to bi tede.

5 Pε nu ra 'danxu ngue 'b_hεε, h_injo'o to da hyonnbi te da zi, guehna ja ngue da mäxyø mmi'yεc'eiui na. Porque h_inda hønt'a Oja nnøts'e 'nε h_ingu_i säya ra pa ra xui nzo Oja.

6 Pε nu ra 'danxu ngue gue'a te rá pähäε ga 'b_hü, ya h_inda ma m'mäts'i. Porque nuná, εmma 'b_hü pε tengutho 'mø ya xa ndu.

7 Guehna ra hya gui xifi da 'yøtyø 'yεc'ei naya, n'namhma ngue ya h_injonda 'yεmbi ngue h_inga gue'a te øt'e.

8 A nu ra 'yεc'ei ngue h_indi un_ni te 'b_ε'a honna papá ogue rá mamá, ogue rá mεni, guehna ra 'yεc'ei ngue h_inga 'yo'a te ra hya rá nsäui rá nt'εc'ei na. Man'na nu'ü yø ja'i h_ingyø 'yεc'ei h_ingu_i njap'ü'ü, man'na di un_ni te honyø dac'ei'ü.

9 A nup'ü ja ra lista ngue yø 'danxu gui 'yεts'i ngue di mfäxte p'ü ja ra nija, da gue'ü yø 'danxu ngue tho'i hyate njeya 'b_hü. 'Nε n'nat'a rá ndø xa m'mühmi.

10 Da gue'ü yø xisu fadi ngue xa 'yøtra nho, xa tede xanho yø bas_i, xa unna ts'äya p'ü ja rá ngu te'o h_in'yü ha di nsäya ngue yap'ü ní 'yεhε. 'Nε fadi ngue h_indi 'yεts'i ha ya, di ja mmansu yø mmi'yεc'eiui. I fäts'i to sä ra n'ü. Zant'a ngue høndra nho di ho da 'yøt'e.

11 Pε nu'ɥ yø 'danxu ngue cohra jεya 'bui, 'yogui εts'i ngue di mfäxte p'ɥ ja ra nija'ɥ. Porque nthambεnitho ngue da dini to di nthatui mahøn'a, ya da hyεp'ɥ'a rá 'bεfi ra Cristo ørpe.

12 Ya cohi ngue festho'a ra hya xa nhyøxmaxi ngue di mfäxte p'ɥ ja ra nija p'ɥya.

13 Ogue da gohi ngue yø monni, ní yat'i ní bømp'ɥ ja yø ngu. 'Nε hinga høntho ngue yø monni, sinoque di c'a yø mmic'εiui p'ɥ ha 'yo. I manyø hya nu'ɥ hinni 'yup'ɥ da ma. Nu'a te ga 'bøhyø ja'i p'ɥ ha søni, gä di nthint'i.

14 Janangue di nnegä ngue nu'ɥ yø 'danxu ngue yø hmute xisutho di nthati mahøn'a, di m'mahyø basi, da mahyø ngu. Ya hinda zä ngue toni ja'i da 'yεmbi hinga gue'a øt'e.

15 Porque 'bɥ i'da yø 'danxu ngue ya xa 'uegue, ya ørpabi rá pähä ra zithɥ.

16 Nu'mø n'na ra n'yohɥ ogue n'na ra xisu ngue ra 'yεc'εi, nu'mø bi n'nanxu n'na rá mεni, da mäts'i, di unni te honi. 'Yo di nnepe ngue gä go yø 'yεc'εi da hyonnbabi'a te rá gasto honi. Porque yø 'yεc'εi, gue'ɥ yø 'danxu hinjo'o to da hyonnbai te da zi, gue'ɥ ja ngue da mäts'i, di unni te honi.

17 A nu'ɥ yø n'yohɥ 'bet'o ngue øtra 'bεfi p'ɥ di mpεti yø 'yεc'εi, jatho ngue εmmεi da nu mansu yø ja'i. Da gue'ɥ yø mamhya ho yø mmæi di mpεfi ngue xännbabi rá hya Oja yø ja'i, ma datho nne ngue da nu mansu yø ja'i ya.

18 Porque nt'ot'i p'ɥ ja ra Maca Libro ra hya ngue εna: “Damjapi ngue di nsihmε ra ndani nuna nnehyø trigo ngue di ntagui, 'yogui turpabi rá ne”, i εnna hya. Mahøn'a nt'ot'i ra hya ngue εna: “Nu ra

mefi øtra 'befi, ni 'yup'ʌ ngue di t'unná nzäbi”.

19 A nu'mø ngue ma yapí n'na nc'ei'ʌ 'bet'o p'ʌ ja ra nija, nu'mø ngue hinjo'o yoho ogue hyu yø testigo di ja majuaní'a te gui nyapi, 'yo gui 'yørpa masu'a ra yapate.

20 Pɛ nu'a ma yapí 'nɛ majuaní ngue ja rá ts'oqui, damí hejpabi. Da nu gátho yø ja'i p'ʌ gui hejpi n'namhma ngue nu'ʌ yø ja'i da nup'ʌ gui hejpi, ya da zu da 'yøtra ts'oqui.

21 Nuna ra hya dí xi'i ya, nuna Oja co 'nɛhna ma Hmuui Jesucristo co 'nɛ'ʌ yø maça anxɛ bí 'bʌ mahɛts'i øde te dí xi'i ya. Nu'mø gadi n'amigoui n'na ra ja'i, ogue hin gadi n'amigoui n'na ra ja'i, pɛ nu'mø ja rá ts'oqui damí hejpaħmabi.

22 Nu'mø ja ngue gui 'yɛts'i to di m'mɛt'o p'ʌ ja ra nija, 'yo gui nne ngue ra sɔnitho'a te gui 'yøt'e. Damí tømí, 'be gui nnu te ga 'yo ra ja'i. Xi'mø gue gui 'yɛx'a n'na nc'ei, nu'a fadi ngue ja rá ts'oqui, 'yo gui nne da 'yɛn'a'i yø ja'i ngue gui nnu manho'a ra ts'oqui øt'a gui 'yɛts'i. Pɛ nu'i, 'yo tema nts'o gui øt'e.

23 Ague Timoteo, nu'mø ngue thojpatho gadi hyɛnni ngue xan'ʌ ni mmɛi, 'yo høndra dehe gui si, damí si zits'ʌ ra vino.

24 I 'bʌ i'da yø ja'i ya, hante ngue da thaspabi ra güenda, di nɛqui xanho ngue ja yø ts'oqui. Pɛ ximmí 'bʌ mí'da p'ʌya ngue hindi nɛqui ngue ja yø ts'oqui. Sinoque ja gue'mø bi thaspabi ra güenda di nɛqui ngue ja yø ts'oqui.

25 Xquet'a njarbutho yø ja'i ngue øtra nho ya, di nɛqui xanho'a te ra nho øt'e. Madague'a ngue hinguí fadi te gäma nho øt'e, pɛ m'mɛfatho fadi ngue xanho te øt'e.

6

¹ A nu'u yø 'yɛc'ɛi ngue yø hmiq̄ui, jatho ngue da nu mansu yø hmu. Porque nu'mø hingui nnu mansu yø hmu yø hmiq̄ui, yø ja'i p'uya da 'yɛmbi ngue hingui ho ra hya nná 'yohu. Ya da nømman'u Oja p'uya.

² A nu'u yø hmiq̄ui ngue yø 'yɛc'ɛi yø hmu, 'yo di ɛna ngue ts'utho ja ngue di nu mansu yø hmu, da 'yɛna ngue ya 'da'igu yø nt'ɛc'ɛi i ja, ya di ncu. Sinoque man'natho ja ngue da hyumbi di mpefi, porque ma mađi'a ra 'yɛc'ɛi t'ørpabi rá 'befi. Nguna ra hya guí xihyø ja'i 'mø guí xännbate ya.

-----

³ Nuna ra hoga hya bi nxännbate ra Hmu Jesucristo, guehna rá n'youi ma nt'ɛc'ɛi jagüi naya. Pe nuyá, ya 'bu i'da yø ja'i ngue n'nan'yo ra hya xännbate.

⁴ Guehya yø ja'i di 'yɛx'mø ya, guehya hinte pahya. Ma'bedi yø mmui, Gä ra njun'mahya ga 'yo. Guehya yø zeya, yø nequisui, yø nemhya. Hingui ɛc'ɛi te sifi.

⁵ Hinha rá nɛgui ra njunt'i øt'ui yø ja'i porque xants'o yø n'yomfɛni. Nuna ra hya majuanj, hingui pađi hanja na. I ɛna ngue nuna ra hya ngue rá nt'ɛc'ɛi i ja, xangu rá muui, porque ɛna ngue guehna ra hya di dāha xangu ra mɛnyu. Pe nu'a'i, ogadi nsixui'u njap'u.

⁶ Majuanj ngue nuna ma nt'ɛc'ɛi jagüi, xandøngu rá muui na, porque xandøngu ra nho n'youi. Pe ra ja'i, ja ngue di johyahmahā hønt'a zihangu ts'u tini.

7 Porque nu'mø bi mihra ja'i ua ja ra ximhäi, hinte bá hya. Ximmangu 'mø bi du, hinte da hyats'i.

8 Janangue nu'mø ja te da zi ra ja'i, ogue ja te da hye, co nu'a p'uya, di johyahmaha.

9 Pε nu ra ja'i hontho nne ngue di mmεmmeti, guehna ra ja'i hingui henni ga hyätrá n'yomfeni ngue øtra ts'oqui ha di dinna menyū. Entho so ra 'dihī, porque hont'ua yø pähä hinte di muui so rá mmäi, gue'a di m'mε'a.

10 Porque nu ra ja'i ngue høndra menyū di ja ndummäi honi ha di dini, xangu ra ts'oqui øt'e ngue ha ga ndinna menyū. A nuyá, 'bua i'da yø ja'i, asta ya xa hyep'ua yø nt'εc'ei ngue høndra menyū di ja ndummäi honi ha di dini. Pε nu'a te rá menyū ya xa ndini, gue'a ra m'mua man'ua i tho'a.

-----

11 Pε nu'i, ngue rá mēfi'i Oja, man'nan'yo mi 'yøt'e ngue gui 'yøt'e tengu ya yø hya ja dí xi'i. A nu'a'i dami 'yøt'a te xanho. Di nequi ngue ja xanho ni nt'εc'ei. Ja ndummäi dami thanne Oja. Ja ndummäi dami mahni mmic'eiui. Dami seti te gäma hya guí thogui. 'Nε ogadi 'yεx'mø guí ya.

12 Dami ja ndummäi ngue ya gdí 'bua ngue gui 'yøt'a te rá nsäui ni nt'εc'ei i ja, n'namhma ngue gui nthēui ra te para zantho. Porque bi zon'na'i Oja ngue gue'a gui 'yøt'a. Nu'a ra pa bi zon'na'i Oja, xangu yø ja'i bi 'yøde te gä ma ngue ja ni nt'εc'ei.

13 A nuyá, nuna Oja di unná te gätho'ua ja yø te, guehna øde gätho ya yø hya dadi 'bep'a'i gui 'yøt'e. Da guehra Jesucristo, nuna bi dä xanho rá hya p'ua

ha 'bāhṛā Poncio Pilato, xquet'a øde gātho ya yø hya dadi 'bɛp'a'i gui 'yøtya.

14 Gātho ya yø hya dadi 'bɛp'a'i gui 'yøtya, dami 'yøt'e. 'Yo te dadi 'bɛdi, n'namhma ngue h̄in tema hya dā th̄in'na'i ngue h̄inda gue'a gui 'yøt'e asta guehṛā pa ngue dā ɛp'ʰ māhø'n'a rā Hmu Jesu-cristo.

15 A nuyá, nu'mø bi zønna pa xpá nzännbabi Oja ngue dā ɛp'ʰ, ya dā ɛhɛ. Nuna mā maça Ojah, guehna hønse nā jase rá ts'edi nā. Guehna rā dast'abi nā ngue yø dast'abi. Guehna rā Hmu nā ngue yø hmu.

16 Guehna Oja nā ngue h̄injam'mø dā dū. Nup'ʰ ja rá nyot'i 'b̄ai, h̄injonda zā dā guat'i. 'Nɛ h̄inxā 'yɛhṛā pa ngue toni ja'i xā mbøni ngue dā nū, porque h̄ingui s̄a di hnu hap'ʰ b̄ai. Nuna Oja nā, guehna mā dātho hnu mansu nā. 'Nɛ guehna jase rá ts'edi para zantho nā. Dā ngut'atho.

-----

17 A nu yø ja'i ngue yø mmɛmmɛti ua ja rā ximhāi, dami xifi ngue 'yo dadi 'yɛts'i ngue ja yø mɛnyu. 'Yo s̄a di ɛnā ngue gue'ʰ yø mɛnyu dā m̄ats'i. Porque h̄inga gue'a rá mɛnyu rā ja'i dā m̄ats'i. Dami xifi ngue dā hyutho yø mm̄ai ngue gue'a Oja i f̄ats'i. Nuna Oja i 'b̄ai, guehna mathogutho di jajpah nā, porque nnepe ngue gā johyah.

18 Nu'ʰ yø ja'i ja xangu yø mɛnyu, dami xifi ngue dā 'yøtrā nho. Porque man'natho xangu di muui ngue xtā ngu rā nhō dā 'yøt'e, h̄inda gue'a ngue dā m̄estho rá mɛnyu. Dami xifi ngue 'yo di ya yø mm̄ai ngue di unyø ja'i'a te t̄ini.

19 Nuna ra nho da 'yøt'e ngue da mäxyø mmic'eiui, di nja rá njut'i 'mø yø pa dí 'yεp'ε, gue'a di segura'a ngue di t'unna te para zantho'a te da 'yøt'e.

-----
 20 Ague Timoteo, nuna ra hya bi ma mafäti'i ngue gui xännbabi yø ja'i, dami fädi xanho ngue da guehna ra hya gui nxännbate na. 'Yo gui ørpa masu'ε yø hya te sätho hinte di muui. Da guehyø ja'i nu'ε εna ngue ja xangu yø mfadi, 'yo gui ørpa masu'ε yø hya mma, porque himma juani ngue di nthε yø hya i mma.

21 Nε nuyá, ya 'bε i'da yø ja'i ngue di xähna ra hya na, ya mma ngue ja xangu yø mfadi, astä gue'mø da gohi ngue di pumbeni'a rá nt'εc'εi i ja. Ya dí xi'i ngue mamí njap'ε.

Oja di jap'a'i. Da ngut'atho.

Ja ua ra 'da'yo cohi bi gomi Oja yø ja'i
New Testament in Otomi, Tenango (MX:otn:Otomi,
Tenango)

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Tenango

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Tenango [otn], Mexico

Copyright Information

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Tenango

© 1975, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
dd38228d-a3b1-5d0f-91ce-4040e165ce0f